

Felvidéki Híradó.

POLITIKAI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4
Negyed évre	2

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivataltól kérvényezve Turocz-Szt.-Mártonba küldendők.

Kiadóhivatal: A turocz-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.

Hirdetések jogutányosabban, Árszabály szerint. Lapunk számára hirdetések — eredeti ábrákban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda fogad el.

Megjelen minden vasárnap.

Szinvallás . . . ?

A nemzetiségi orsz. képviselők már bontogatták kis lobogóikat az ország színe előtt. Magyar színek is vannak azokon az apró lobogókon, de csak halványan, kopottan, s mintha a fehér szín a piszkos szürkébe akarna átmenni, a piros pedig a kékébe, a zöld a fekete-sárgába, vagy tudja is a tudója mibe, mert hisz rácnak is, szásznak is, tótnak is más-más a „nemzeti” színe . . . De azért akadnak a képviselőházban jámbor magyarok, akik Lindner—Ruzsiák—Weszelovszky-féle lobogócskákon mi kivétel nélkül valót sem találnak, a kiknek az a „feltételes” hazafiság is imponál, amelyről jól mondja a „Magyar Hírlap”, hogy: „Othon, a Felvidéken is tessék a magyar államról és nemzetéről olyan tisztelettel nyilatkozni, mint ahogy azt a parlament környezet nyomása ugrott ki mai szónokukból (Weszelovszkyból).” Itthon azonban másképp beszélnek azok a jó urak! Itthon Azzsiába tesséké ki Valasek János a magyarokat; itthon becsinérik, gyalázzák a párt újságjait a magyart; itthon, a mi piszokt csak kikotorázhatsz a magyar közéletből, azt mint jellemzőt a jámbor tót nép elé tállalják; — a mi jót, nemeset, kiválóit pedig még a nagy külföld is készséggel elismer rólunk és országunkról, arról hallgatnak, de dicsőítik — Oroszországot! A millenium a maga csudáival, a maga lélekemelő tüneményével a tot nemzetiségieknek olyan volt, akár csak a japánok cseszesnyünnepe, — de Prágába, Varsóba, Zágrába szíves készséggel elmennek tünneplni.

S oda áll Weszelovszky Ferenc szeniczi képviselő az ország színe elé és farizeusi alázatossággal hálátat mond a koronás királynak azért, hogy tiszta, szabad választásokat rendelt a Felvidéken! Ugyanaz a politikai pózolás ez, mint a melylyel az oláh, tót és szász lakokban sürden találkozunk, a hol szemérmelentli dicsekszenek el még most is azzal, hogy a tótok, oláhok, szászok nem álltak Kossuth Lajos mellé, hanem „gutgesinn” maradtak, s csak a magyarok voltak a rebellek. A szegyeintűk dicsőséget kovácsolnak maguknak, a magyarságnak pedig a hütelenség, az álnokság vádját! — Aztán pedig, ha etettek, itattak is talán az ezelőtti választások alkalmával, sőt még ha pénzen is vásárolták volna a szavazatokat, ez a voksvásárlás még sem mételeyezte meg úgy a nép erkölcsét és lelkét, mint azok a rágalmak és hazugságok, amelyekkel a tót nép hazafias érzületét megmetélyezik azok, a kik a magyar nemzet, a magyar állam egysége ellen, a kik fajgyűlöletre izgatnak s képtelen ígéretekkel vezetik félre a gyanutalan népet. Szabad választás! Ilyenről beszél Weszelovszky, mintha nem tudná, hogy még a zsidókat is a maguk táborába akarták kényszeríteni az utolsó választásokkor, s a kik mégis mertek lelkiismeretük szerint szavazni, azokat most rendre-sorra bojkottálják. Hát csak a gulyás, a pálinka, a szivar lehet eszükre a szabad választás meghiusításának?

Am Weszelovszky Ferenc mégsem olyan naivlekké, mint a minőnek az ő nagy „szerényességében” látszik. Virilis, jegyző, megyei tisztviselő ne legyen a megyei bizottságban, — ezt kívánja, s óhaját meg is motíválja. Csak-hogy nem az igaz motívumokat adta elő, amelyek nem mások, mint, hogy a Felvidék megyeiben a magyar és a magyar érzelmű elem a megyei bizottságokból kiszoruljon, s helyébe

lépjének a tót papok, tanítók, ügyvédek és egyéb nemzetiségi korifeusok, a kik aztán magát a főispánt is kényszeríteneik a — poverdálásra. No, ebből semmi sem lesz, valamint a titkos választásból és más egyéb rejtett szándékokat takaró óhajokból sem!

Sok-sok megjegyzéstünk lenne még a Weszelovszky beszédére, a melyt alább egész terjedelmében közlünk, de mivel több mint bizonyos, hogy még több ilyen felszólalásban lesz részünk, mondani valónkat egy későbbi alkalomra hagyjuk. Ime a vonatkozó képviselőházi tárgyalás.

Farkas József jegyző: Weszelovszky Ferenc!

Weszelovszky Ferenc: T. képviselőház! Kellemes kötelességet teljesítok, midőn Magyarországi törvényhozásunk népképviselői házában először szólhatok.

Ó Felsőge, dicsőségesen uralkodó szeretet királyunk, azon óhajának adott volt kifejezést, hogy az éppen lefolyt országgyűlési választásokat szabadon és tisztán fogantatniva szeretné látni. (Mozgás.) Az igen t. kormány ezen királyi óhajához képest híven járt el, a midőn tiszta, szabad választásokat rendelt, és a mennyiben tehetséges állott, részben fogantatott is. En és elvtársaim ezen királyi óhajnak és az igen t. kormány törvény szerinti eljárásának köszönhetjük azt, hogy megválasztattunk. (Mozgás. Felkiáltások jobbfelől: Sajnos!) A midőn ezután ó Felsőge, szeretet királyunknak legmelyebb alattvalói hódolatunk kifejezése mellett legmelyebb köszönetünk mondjuk, nem mulasztjuk el azt sem, hogy a kormánynak is legbensőbb köszönetünket ki ne fejezzük

Rakovszky István: Kötelessége volt!

Weszelovszky Ferenc: Igazán, kötelessége, annnyival is inkább, mert eddig a Felföldön szabad, tiszta választásokról szó sem lehetett. (Igaz! Ugy van! a baloldalon. Élénk ellenmondás jobbfelől.)

Elnök: T. képviselőház! Én nem szeretem a szónokot félbeszakítani, de most mégis kénytelen vagyok megjegyezni, hogy a választások szabadságának és tisztaságának megőrzése nem valami különleges királyi rendelkezés, ténynek, kegynek vagy kedvezésnek kitöltés. (Élénk helyeslés, éljenzés és taps balfelől. Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Eljen az elnök!) hanem egyszerűen minden egyéni akaratnak, legyen az a legmagasabb is, fellülből törvényes kötelesség. (Általános élénk helyeslés.) Kérek esendet! Meltóztatssék a szónokot meghallgatni.

Weszelovszky Ferenc: Ezt csak azzal indokolom, hogy a Felföldön mindig a legnagyobb terrorizmus és erőszakoskodás folyt a népek ellen, a melyeknek népképviselőtét tűrni nem akarták. Mi hisztük és reméltük, hogy a Felföldön is mindig szabadabb és tisztább választások lesznek, de a ajánlom az igen t. kormánynak és különösen a kormányelnöknek figyelmébe azon törvénytelen, égbekiáltó üldözéseket, a melyek most a választások után folytak.

Rakovszky István: Ugy van! Az igaz! (Dorultság jobbfelől.)

Buzáth Ferenc: Tessék bemutatni! (Zaj.) *Elnök:* Csendet kérek, t. képviselő urak!

Weszelovszky Ferenc: Mi a felirati vitában részt nem vettünk, t. ház, szerény számunk miatt. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Kik azok a „mi”? Hányan vannak? Zaj.)

Elnök: Ne tessék a szónokot félbeszakítani! (Halljuk! Halljuk!)

Weszelovszky Ferenc: Magyar országgyűlési képviselő: négy tót és egy szerb. (Polytonos zaj és közbekiáltások a néppárton és a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Kérem, ne meltóztatssék a szónokot elmondásában zavarni. Eppen az ilyen eltűnő kisebbséggel szemben a méltányosság követelményei kétszeresen szem előtt tartandók. (Általános helyeslés és tetszés.)

Weszelovszky Ferenc: A felhatalmazási törvényjavaslatnál, az indeminty ügyben sem szólattunk föl, mert szerényeségünkben nem akartunk kilépni. Jelenleg azonban, midőn a költségvetés tárgyalása folyik, ezt az alkalmat találtuk a legjobbnak arra nézve, hogy elveinket és állásfoglalásunkat a t. ház elé terjesztjük.

Politikai főelvünknek és tevékenységünk főirányának azon elvet választottuk, a mely a régi latin közmondások szerint kifejezést: „Salus republicae suprema lex esto”. Ezen elvből kiindulva, mi hazánk egységének, oszthatatlanságának és függetlenségének hívei vagyunk. (Tetszés a szélsőbaloldalon.) Minthogy az „egység” és „oszthatatlanság” kifejezések magyarázatra nem szorulnak, én ez alkalommal csak a függetlenség kifejezésnek

általunk értelmezett magyarozatát fogom érteni. (Halljuk! Halljuk!)

Közmondásos dolog, hogy hazánk bizonyos állami önállósággal és függetlenséggel jelenleg is bír, (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) a minthogy az is ismeretes, hogy hazánk a tökéletes és teljes önállóságról és függetlenségről soha sem mondott le. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Az 1867: XXII. t.-cz.-ben foglalt intézkedések csakis az együttes védelemre és az együttes védelem eszközeül szolgáló külügyi képviselet miképp vonatkoznak. Milyelt mi a már kivitt, a már élvezet önállóságból és függetlenségéből mitem veszíthetünk, mit sem kockáztathatunk, másrészt, milyelt a tökéletes és teljes függetlenséghez előkészítve, berendezve leszünk és milyelt a tökéletes és teljes függetlenséggel kapcsolatos jelentékeny terheket is elviselni képesek leszünk, azonnal bel kötelességünk a tökéletes és teljes függetlenség követelni, kivívni. A mig azonban ebben a meggyőződésben szükülökünk, a mennyiben és a meddig önállóságunkból, jelenlegi önállóságunkból bár mit is veszíthetünk, avagy kockáztathatunk; másrészt, a mig a tökéletes és teljes önállósághoz és függetlenséghez berendezve, előkészítve alig vagyunk és valószínűleg a terheket sem bírjuk meg, addig az 1867: XXII. t.-cz. alapján kell megmaradnunk. Midőn tehát elvben a függetlenségnek, a tökéletes és teljes függetlenségnek vagyunk hívei, mégis a viszonyokkal számot vetve, ez idő szerint a Deák Ferenc által alkotott alapon állunk.

Belpolitikánk tekintetében kijelentem, hogy mi az egységessé politikai magyar nemzet elvét magunknak valljuk (Általános tetszés.) úgy, a mint az 1868: XLIV. t.-cz.-ben kifejezve van, hogy t. i. hazánk összes lakossága az egységessé politikai magyar nemzetet képezi. (Ugy van! Ugy van! a jobb- és baloldalon.)

Hazánk geográfiai, közművelődési, közgazdasági viszonyait tekintetbe véve, únként következik, hogy a teljes jogegyenlőség, szabadság és testvériség elveinek fenntartása mellett a magyarságot az elsőség, a vesztérszerep, a túlsúly megilleti. (Általános helyeslés.) és pedig azért, mert centrális fekvése mellett számszerű, közművelődésileg és közgazdaságilag is a legerősebb.

Lenygel Zoltán: Hát a történelmi mult? (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon. Nagy zaj. Elnök esendet)

Béthy Akos: Egészen jól beszél!

Weszelovszky Ferenc: A történelmi mult is. A magyarság ezen szerepéből kiindulva, de a célszerűség okaiából és a törvény rendelkezéseiből is az következik, hogy a magyar törvényhozásnak, hogy a magyar központi kormányának és a legfelsőbb bíróság és közigazgatási dikasteriumoknak a nyelve kizárólag a magyar legyen. (Nagy zaj. Elnök esendet.)

A mi más országokban a legelkeseredettebb harok tárgyat képezi a mi más országokban az állam létét is kérdésessé teszi, azt Magyarhonban a magyarság javára eldöntöttnek vehetjük. (Általános helyeslés.)

A nem magyar ajkú magyarországi népeknek fenntartása, művelődése és fejlődése céljából követeljük azt, hogy azon népek nyelve az általuk tömegekben lakott vidékeken, az iskolában, és pedig a nép, az alsó, a közép- és felsőiskolákban egészen az egyetemig . . . (Nagy zaj és ellentmondások a ház minden oldalán.) . . . közösekben, a városokban, a megyékben, különféle hivatalokban, az egyházakban, a bíróságnál és a törvényhatóságoknál használtsassék. Mi ezen jogokat a nem magyar ajkúak természetű, isteni és törvényes jogánál fogva követeljük. (Ellentmondás és nagy zaj a szélsőbaloldalon. Elnök ismételtlen esendet.) Követeljük ezen jogokat, ezen nyelvek használatát az 1868: XLIV. t.-cz., a nemzetiségi törvény alapján.

Rakosí Viktor: Majd revideljük azt a törvényt! A legszerényestenné törvény!

Béthy Akos: Fennáll!

Krasznay Ferenc: Egy kis bismareki politikát! *Weszelovszky Ferenc:* A nemzetiségi törvénynek jóindulatú, célszerű, barátságos fogantatásáza hazánkban igen sok bajnak elejét vette volna. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Az csinálta a bajt!)

Nyelv nélkül népek nem léteztek, nem képezhetők, nem is fognak létezni. (Nagy zaj. Egy hang a szélsőbaloldalon: A magyar nyelv nagyon szép nyelv! Elnök esendet.)

Nyelvről népek le nem monthatnak, azzal fel nem hagyhatunk, a jelenkorban népek népeket nyelvtől megfosztani, más nyelvtelké átvaltoztatni képezhetetlen. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Hát Oroszországban!) *Béthy Akos:* Erőszakkal törünk! (Zaj. Elnök esendet.)

Weszelovszky Ferenc: A nyelv az az életető erő, a melynek elhanyagolása, mellőzése, kiszorítása az azzal

elő nyelvet erkölcsileg, szellemileg, anyagilag tönkretenni képes. A népek elhanyagolása azt a népet elkedvetleníti, elszegényíti és egyáltalán elsatnyultá teszi. Így magyarázandó a tótnak Amerikába való utazása. (Nagy mozgás és elemelkedés. Elnök csenget.) **Rakosi Viktor:** Amerikában angolul megtanulnak, de itt magyarul nem, mert önk nem engedik!

Elnök: Kérem, szíveskedjenek a szónokot meghallgatni! Méltóztassék elhinni, több erő mutatkozik a meghallgatásban, mint a zongorában. (Elnök tetszés.)

Rakosi Viktor: Amerikában nem tót a hivatalos nyelvi!

Wesselowsky Ferenc: A tót ember szereti hazáját, a hazai rúghöz szívvel-lelélekkel ragaszkodik. . . .

Lukáts Gyula: Az intelligenciája nem!
Wesselowsky Ferenc: . . . hozzá szorítottok, rajta csúg. De végre is az a szellemi elhagyatottság, az a megvetés, a melyben részestl . . . (Zajos felkiáltások: Nem áll! Nagy mozgás.)

Elnök: T. képviselőház! Van egy megjegyzésem. (Felkiáltások balfelől: Halljuk az elnököt!) En azt hiszem, jogom van a házszabály alapján a szónokot arra kérni, hogy ne használjon olyan kifejezéseket, a melyekből az tűnnék ki, mintha valamely nemzetiség ebben a házban megvetésben részesülne. (Helyeslés.) mert ez alkalmas arra, hogy — a házszabályok intencióinak ellentéte (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: És nem igaz!) csakugyan ebben a házban is nemzetiség elleni igazságtételt igyekezzünk megakadályozni. (Elnök helyeslést és felkiáltásokat: Eljen az elnök!) A t. házat pedig arra kérem, szíveskedjék a szónokot türelmesen meghallgatni. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Ha lehet!)

Wesselowsky Ferenc: T. ház! Ha ezen szellemi elhagyatottsághoz a szegénység is hozzá járul, nem esodálva jól, hogy az egyszerű ember, könnyezve bár, de mégis elhagyja hazáját. A tót nép Amerikában jelentékeny szabadságokkal él, mert az északamerikai államok köztársaságának közzabállyai intézményei a tótságra is kihatnak. (Egy hang szélső baloldaltól: Miért nem hívavatik Németországra? Hogy a tótok milyen szabadságot élveznek Amerikában, bizonyítják iskoláik, templomaik, bizonyítja nagyszériu organizációjuk. . . .)

Rakosi Viktor: Igen! Orosz pénz! (Igaz! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Lukáts Gyula: Oroszország segítségével.
Kubinyi György: És Csehországba küldik a fiakat!

Lukáts Gyula: Oroszországból küldik a papokat és pénzt és átértik a tótokat görög keleti vallásra! (Zaj. Mozgás.)

Elnök (csenget): Ezeket elmondhatja a képviselő tör beszédben, de most méltóztassék közbeszólásoktól tartózkodni.

Wesselowsky Ferenc: . . . és bizonyítja az a tény, hogy a tótok Amerikában saját anyanyelvükkel bárhol szabadon élhetnek. (Felkiáltások: Hat Magyarországon nem? Egy hang jobbfelől: Ugy látszik, kivándorlási ügynök!)

Rakosi Viktor: A második generáció már angolá válik!

Wesselowsky Ferenc: T. ház! A törvényhatósági gyűléseken a tót nyelv használata el van tiltva (Zaj. Elnök csenget.) T. ház! A nemzetiségi törvény végrehajtása a hazai béke, a hazai népességének javára igenis segíthetne. És mi, a midőn a nemzetiségi törvény szigorú végrehajtását kérjük és követeljük, a hazának vélnék szolgálatát tenni.

Most átmevgek . . . (Egy hang a szélsőbaloldalon: Oroszországra! Dertlenség!)

Beithy Akos: Halljuk! Halljuk!

Wesselowsky Ferenc: . . . a gazdasági kérdésekre.

Tudvalevő dolog az, hogy a népek létkérdési jelenleg nem annyira a harcz mezéjén. (Halljuk! Halljuk! balfelől) mint inkább a gazdasági küzdelem terén intézetnek el, és a mely nép, a mely állam fennállni, erősödni és fejlődni akar, annak gazdaságilag is erőnek kell lennie. Mi a nép alsó rétegeit erősítőeknek véljük és mindig kiváló figyelemben fogjuk ajánlani a kisembernek, a munkásnak, a kisbirtokosnak, a kiskereskedőnek és általában a szegény embernek sorsát. (Helyeslések a népártan.) Minthogy nézetünk szerint be fog következni az az idő, a midőn a jóvedelemminimum és a birtokminimum adómentességéről is gondolkodnunk kell, (Ugy van!) a szélsőbaloldalon) mivel továbbá a kis- és középbirtokosok terhei fel nem emelhetők: nem marad egyeb hátra, mint hogy új adóról gondoskodjunk. A mi nézetünk az, hogy okvetlenül be kellend hozni a fokozatos, a progresszív adót, (Helyeslések a szélsőbaloldalon.) És pedig a nagybirtokra, a nagyvállalatokra, a nagyiparra és a nagytökre vonatkozólag. (Helyeslések a szélsőbaloldalon.) A nagybirtok Magyarországon hajdan jóformán egyedül viselte az ország közterheit, mert a bándériumok állítása és fenntartása által a had. ügyet szolgálta; mert úgy az iskolai, mint az egyházi ügyeket fenntartani, azok szükségletei felől gondoskodni köteles volt; mert a közigazgatást, az igazságszolgáltatást és rendeztetet saját közvegeivel, saját költségén eszközölte. De nemcsak azt, hanem háboru esetében külön volt megadni a királynak a subszidiuumok is, rossz időkben pedig fenntartotta mindennel, ellátta az egész népet. Ezen terhekől a nagybirtok, a bándériális birtok jóformán teljesen megszabadult, és ezen terhek a népre gördítettek. Mi azt véljük, hogy szükséges, hogy a nagybirtok ezen terhek viseléséhezmett nagyobb fokban járuljon hozzá. A nagyvállalatok, a nagyipar, a nagytöke a munkások véres vérétejköböl sokat szereznek, milliókat halmoznak fel; egészen igazságos és méltányos tehát, hogy közvegeiknek szolgálatukhoz is sokat fizessenek, mert különben a társadalom millióosokra és koldusokra oszlik, és ez hazánkra nézve nagy bajoknak lesz kiu-

forrása, (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) és beláthatatlan viszonyokat teremt.

A közös kiadásokhoz való hozzájárulás arányát, a quótát felelemlendően nem tartjuk, mert inkább elszegényedünk, sem mint gazdagodunk. (Ugy van! Ugy van!) a szélsőbaloldalon.) És azért sem, mert ezen kiadások nagyobrészt improduktívek.

A vám- és a kereskedelmi szerződésnek nagy éberséggel, körültekintéssel elintéződének, illetoleg megkövetődnek tartjuk, mert ezen ügyeknek hazánkra nézve szerencsés megoldásától annak vagyonsodása, felvirágzása, káros megoldásától pedig hazánknak elszegényedése, súlyosede, esetleg felbomlása is következik be.

Szemleli és közzabadsági tekintetben követeljük az általános választói jognak behozatalát és pedig a közszegénki titkosan megejtendő szavazást. (Zaj) az elnök csenget.) Követeljük pedig az a jog, méltányosság és teletszerűség okából. Ha minden 20 éves ember védőkör és adóköteles gyerekoról kezdve, miért nem adanék meg neki a legszebb jog, a választói jog akkor, a mikor ő a közigyelet iránt, a közzabadság, a haladás iránt még lelkesül is tud? A korteskedések, vesztegetések és illdözések másképp ki nem írtatnak, mint az általános választói jog behozatalával.

Követeljük a szabad egyestlési, szabadszólási és szabad gyülekezési jogot, és a szabad sajtót, Haladás, szabadság, egyesülési jog, szabad szólási és szabad gyűjtési jog nélkül lehetetlen. Politikai szabadság, szabad sajtó nélkül, állg képzhető. Ezen jogok azonban csak akkor bírnak értékkel és hatállyal, ha törvényben alapoznak és törvényben biztosítanak és ha ezeknek használata semmiféle hivatalos közeg akaratától, önkényétől nem függ. Követelni fogjuk ez szerint ezen polgári alapjogoknak törvénybe való foglalását és biztosítását.

Követeljük a virilizmusnak eltérését, mert fennállása mellett szabadságról, önkormányzatról alig lehet szó, mert az a korszellemmel ellenkezik és egy új tudomány behozatalát előzolja. Virilizmus mellett önkormányzat, szabadságról a községben vagy munitcipiumban szólni képtelenség.

Követelni fogjuk az ingyenes oktatást. (Felkiáltások a bal- és szélsőbaloldalon: Magyar nyelven.) Még pedig az ingyenes oktatást a népsikolákban, az alsó, közép és felső iskolákban és egyetemen, hogy Magyarországon minden ember fiának szabad legyen az útja a művelődéshez. Hiszen az emberek jóformán az állam számára élnek; tehát jogosan megkövetelhetik azt, hogy az oktatás ingyenes legyen.

És most egy igen kényes kérdéshez jutok és kérem a t. ház figyelmét arra, hogy félre ne értessem. Ajánlani fogjuk a nemességnek, a címek és kitüntetések adományozásánál a legnagyobb körültekintést és a képességnek tekintetbevételét. Mi nagyon jól tudjuk azt, hogy a nemességnek a haza körül érdemei vannak és hogy a nemesség fizetetlenben tartandó. Azt is tudjuk, hogy jelenleg is lehet, és nincsen kizárva, hogy egyesek a csatáratén, a bírói székbén, a hivatalokban, a közigazgatás terén vagy más tereken a haza körül oly érdemeket szerezhetnek, a melyek megjutalmazandók. De — nem a jelen kormány alatt — tapasztaltuk, hogy a nemesség adományozása olyanok részére is történt, a kik azt nem érdemelték meg, a hol a nép megtűközött azon.

Ajánlani fogjuk új hitbizományok alapításának megszűntetését, és mivel a földmivelő nép jelenleg felpaporodott, mivel a mezőgazdasági viszonyok másképp alakultak és idomultak, azt is fogjuk ajánlani, hogy a köztől birtok is alkalomadtán föloldassék és annak a földmivelők kezére való juttatása eszközöltessék, a mely eljárásnál azonban a legnagyobb éberség és elővigyázat gyakarolandó.

Ajánlani fogjuk az állandó hadseregre szolgálatnak két évre való leszállítását. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) És ajánlani fogjuk az állandó hadseregek népvédelmi rendszerre való átváltoztatása céljából a szükséges előkészületek megkezdését.

A katolikusok autonómiaját a tökéletes szabadság és örendelkezés alapján a korszellemmel és haladásnak megfelelőleg létesítenünk véljük. Mi a katolikusokat gondnokság és gyámáság alatt tartandóknak nem véljük, különösen akkor, mikor a nem katolikusok teljes önállósággal, teljes autonómiaival bírnak. A régi rendszernek beközi alól a katolikus egyházat is valahára felszabadítandónak és önállósítandónak tartjuk. (Mozgás a szélsőbaloldalon.) En katolikus vagyok. Követeljük az egyházpolitikai törvényeknek a revizióját.

A közigazgatási reformot oly sürgetően tartjuk, hogy azt minél előbb kellene végbevenni. Első feltételül azonban a virilizmus eltérését követeljük. Követeljük továbbá, hogy a községi és körjegyzők, a községi, városi, megyei járósvosok és állatorvosok, a községi, politikai hivatalnokok a törvényhatósági képviselőellenletekből kizárassanak. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ellenmondás a jobb és baloldalon.)

A virilizmus eltérését azért követeljük, mert a virilizmus mellett szabadságról, önkormányzatról szó sem lehet. Mert a virilizmus önmagában a vagyont, műveltséget, önállóságot, függetlenséget, közérdek iránt való érdeket, bátorságot és közbizalmat még nem bírja. Hiszen, ha a vagyones ember okos, független emberbarát, ha bátor, akkor a nép ügyi megválasztja. A községi és körjegyzők, a különféle orvosok és politikai közigazgatási hivatalnokok egyáltalában szerény fizetést kiatt a munitcipális vármegyey közvegeikre önszántukból nem is járnak, mert erre nincs pénzük. Azonkívül eladósodnak, a hátralekötő felszaporodnak és e miatt a nép szenved. Ha azután tekintetbe vesszük, hogy ezek a

közigazgatási hivatalnokok, ezek az orvosok és jegyzők a közigyeleteken saját előjárójuk felett ítélkeznek, bírászkodnak, látható, hogy ezek függetleneknek nem tekintethetők, előjárójuk hibáit elcenzúri könyvetelnek, és éppen azért ezeket már észszerűség szempontjából sem kellene a megyei és városi képviselőtestületek tagjaivá megválasztani.

E két feltétel előrebocsátása után a közigazgatási reformot csak akként véljük létesítenédnek, hogy a jogároknak összes közzabadságai, polgári és közzabadsági viszonyai törvényekkel intéztesseken el, és pedig speciális törvényekkel, mert a hivatalnokoknak pusztán miként való alkalmazása a dolgon nem segít, javulást nem hoz magával.

A törvényhatóságok jogait nemcsak fenntartandóknak, de minthogy eszközök, bővítendők véljük. Azonban, hogy a basakodás, az önkénykedés lehetővé téssek, ez csak közigazgatási bíróságok felállításával által eszközölhető. A közigazgatási hivatalnokok által elkövetett rendtelenségek, túlkapások és erőszakoskodások érzékenyen büntetendők és erre speciális törvényt kellene hozni. Oly egyéneket, a kik a kik a nép nyelvével tökéletesen nem bírnak, a kik a népet nem szeretik, a nép hivatalnokaiul megválaszthatóknak nem véljük, mert ezáltal nemcsak a nép, hanem a közigazgatás és a haza érdeke is szenved.

Társadalmi élet nálunk alig van. Községeinkben és városainkban alig van egy-két család, mely egymással bizonyos materiális érdek nélkül érintkeznek vagy barátságban állana. Ennek okai a politikai klikkben, a politikai eszallhatlanságban, az osztályoknak egymás ellenében való kihalászállásában, a vallási és nemzetiségi ellentétességnek felkeltésében rejlik. Mindennek orvoslása csak egy eszközölhető, ha mindenkinke megadjuk azt, a mi őt természetén, isteni és törvényes jogánál fogva megilleti. Valamennyitük között a közös kápos a hazaszeretethen keresendő, (Helyeslés.) nem pedig az érdekekben.

Külpolitika tekintetében is Magyarország természeti viszonyait és történetét figyelemben veendőnek tartjuk. Magyarországon a keleti népek közt a legrégebbi, önálló és mindig független állam volt, ezen népekkel barátságban élt, ezen népek érdekében vért ontott. Kivánatos, hogy ezen szerepet jövőben is ragyogóan töltsen be. Az ezérvés kipróbált barátság jelenleg is talán legjobb alapja a külpolitikának.

A költségvetést illetoleg e háznak összes szónokai azt hangsúlyozták, miszerint az gazdasági erőinkhez képest tulságos nagy és jövőben az államháztartás kötségei alól leszünk képesek fedezni. Miután az ellenékek igen ügyes, jeles szónokainak agályait mi is osztjuk, a költségvetést ez oknál fogva, de még azért is, mert közmívelődési céljainkra mísem irányzott el, általánosságban sem fogadjuk el a részletes tárgyalás alapjait.

Wesselowsky Ferenc eme beszédelével Haydin Imre és Hodossy Imre orsz. képviselők foglalkoztak a febr. 5. 6-iki képviselőházi ülésen, s erre lapunk jövő számában visszatérünk.

A tót nemzetiségi párt aközött kétharmadabb kibontakozást abból a sárt környomából, melybe azt a turóc-szent-mártoni sokréltel program és a lezajlott képviselő-választások alatt annak alapján itt-ott, különösen a verbói kerületben kitejtett magyar-ellenes s gyűlölködő igazgatás borította. Veszelszky Ferenc képviselő vállalkozott arra a szízsituasi föladratra, hogy a tót tulzok agyreméit desztillálja és oly programot adjon a magyar törvényhozás színe előtt, mely legalább látszólag a magyar alkotmány sarkalatos pontjaiba merenve ne utközzék. Február 3-iki beszéde, bar higgadt s feltűnően óvatos volt, még sem volt képes azt a hatást kelteni, hogy a négy töt s egy szerb nemzetiségi képviselő nevében előre elkészített nyilatkozata ment volna minden hátsó gondolatól. Az ösztinéség eme hiányt pedig nem pótolhatja a körmönfont ügyvédi rabuliztika. Mindjárt a bekezdése, egy settenkölöz hízegés a legteljősb helyre, elnöki rendeztatást után maga után, mint alkotmányunk, törvényeink és a végrehajto hatalom megvanúsítása. Még szerencsésenlebb volt a magyarság szupremaciájának elismeréseket tett nyilatkozata. A magyar állam szuverén törvényhozásában ez valóságos *non sens*, tonakság, annál is inkább, mivel közvetlenül elötte két nappal Lindner, szász képviselőnek éppen ebbe tört bele a bieszkaja, amelyet még sem tett egészé az utolagos bűnbánó visszavászás. Különbén is ugy Veszelszky, mint *partjának* ott lévő tagjai egynek kivételével ügyvédi esküt tettek, mely szerint a magyar nemzeti egységes állam hívei maradnak mindhaláláig. Amde minden egyes polgár, aki alkotmányos szabadságunk élvezetében akar maradni, hazaárulás terhe alatt köteles azt nemcsak elismerni s tisztelni, hanem annak végrehajtását támogatni. Amia nyilatkozat helyett bizonyára nagyobb hatást gyakorolt volna annak a kijelentése, hogy a haza alatt nem a tótok is lakták Felvidéket, a szomorú emléktü oklie-érték, hanem Szent-István koronájának birodalmát, amelyben ok éppen oly jó magyaroknak vallják magukat, mint Árpád tösgyökere utódjai, s bár anyanyelvük töt, mégis öseik példájára mindenben egyek akarnak maradni az államoktól magyarsággal. Ilyen nyilatkozat nemcsak az ezer éves multnak felelt volna meg, de annak jelen s jövő változatlan továbbfejlődése iránt is kellő biztosítékot nyujtott volna. Amde a töt tulzók éppen ettől fáznak leginkább, mert ok nem állanak a *passzívitas* alapján, amelylyel Deák Ferenc kivívta a 48-as szabadságok visszaillesztését; hanem az ezer éves multból, amennyiben az a magyar egységes nemzeti állam alapjait szolgál, ta-

luba rása-t csinálnak és úgy tesznek, mint a horvátok 1867 előtt, külön s új kiváltságokat követelnek maguknak. És e követelések között egyetlen egy sincsen, amelyeket akár 1867 előtt az osztrák alatt, vagy 1848 előtt az ezer éves mult bármely korszakában élveztek volna. Avagy mikor volt a tót nyelv akár hivatalos, akár fél-hivatalos nyelv a közigazgatás, az igazságszolgáltatás, a közép s felső oktatás terén, mint azt a tót túlzók nevében Veszolovszky kívánja? Soha, mióta a magyar állam önállón. Nem igaz tehát, hogy Veszolovszky s ugynevezett pártja öszintén s gyakorlatban elismeri a magyarság szupremáciáját: mert, nihielyt a tót nyelv egyrangú lesz hivatalban és iskolákban a magyar nyelvvel, amint követeli, akkor illuzórium minden szupremácia és akkor ő és társai vagy nem értik ennek a fölénynek mielőtt követelményeit, avagy vajmi kevése beállítik a magyar törvényhozás s közvélemény értelmi képességeit, midőn ily settenkedő módon remélik tévedésebe ejteni. Ilyen prókatori fogások nem vezetnek célhoz. Vagy elismerik a magyarság fölénységét s akkor beleszűntek volna a fogadónak annak tartozékait: vagy pedig visszautasítják annak követelményeivel magok az elvet, a lényegét: azok nélkül ez sem, e nélkül azok sem állhatnak meg. Így tehát esáldotunk, midőn azt hittük, hogy a tót nemzetiségű párt Veszolovszky szájaival végre színt fog vallani. Ellenkezőleg, nagyon sokféle színt jászott és *Haydn* képviselő, akinek volt alkalma kártyáikba pillantani, figyelmeztette is a képviselőkhöz, hogy a tót túlzók eredeti programja s lapjai mind egészen más hurokat penetnek, illetőleg nem ének oly prókatori rabulizatiókba, mint képviselőháza jutott szerencsésbé társaik. Megjegyzendő egyébiránt, hogy Veszolovszkyk még beszéde folyamában sem sikerült a kérdés érdeme iránt hallgatóságot meggyőzéseni. Nemesek a strúti félhészakítások s tiltakozások bizonyítanak róla, hanem az a homeri kacaj is, melyely azt a nagy hátsó vadászó mondatát fogadták, hogy a felvidéki tótok azért vándorolnak Amerikába, mert elnyomták a nyelvüket. Pedig éppen a legutolsó statisztikái kimutatsa szerint 1901. évi október havában 1781 tót mellett 1172 magyar keresett boldogulást a tengeren túl. Emel-fogva azon a mondaton a képviselőháza kívül is jól nevetnek, bizonyára legjobban t. tót túlzók, kiknek helybeli labja, febr. 6-iki számában, szintén közli ezeket a hivatalos adatokat a kivándorlásról. Veszolovszky s társai máskülönbön akaratonk kívül nagyon jó szol-gálatot tettek az igaz magyarrá tagnak, mivelhogy közös nyilatkozatuk fényes bizonyítékul fog szolgálni itthon s külföldön is, hogy tót ajku atyánkfiai összehasonlíthatatlanul jobb sorsban élnek, mint más szláv fajok, például Porosz- vagy Oroszországban, amennyiben a többi honpolgárral ugyanazon szabadságokat s jogokat élvezik.

Az aradi „Tribuna Poporului” örvendetes jelen-ségnek tartja, hogy úgy a horvát tartománygyűlésben, valamint a magyar parlamentben felszólalások történtek a magyar kormány magyarosító politikája ellen. De Ur-banovics horvát képviselő beszédjével sokkal fontosabb-nak tartja Lindner Gusztávnak beszédjét, mert ez az 1848., 1861. és 1865-ik országgyűlésen tett ígéretekkel állítólag megbizonyította, hogy a kormányok a nemzeti-ségekkel szemben nem ösztökél, és a nemzetiségi törvé-nyvet végre nem hajtották, pedig ha valami, úgy a törvé-nyesítés meghosszítja magát. A „Tribuna Poporului” valamint az általa megdicsért horvát és szász nemzetiségi atyafák jól jönnék, ha a nemzetiségi törvé-nyben kivü a történelmet is lapozgatnák, csak a múlt század második felének történelmét, ha a magyar nem-zet és állam ezeréves történelmének sokallanak az alapos tanulmányozásra. Onnan azután, valamint a való életből is egészen más tanulságot meríthetnének. De hát ettől a tanulságtól fáznak leginkább a mi nagyszájú nemzeti-ségi politikussaink, s így magukra vessenek, ha annak a nagy lármanak, amelylyel ország-világot telekiálták, valami különösebb fontosságot sem ország, sem világ nem tulajdonít. Minden törekvésnek, tehát a politikának is, igazságon kell alapnia, hogy erkölcsi ereje és ha-tása legyen.

Egyleti élet.

A Turócmezeyi Jótékony Nőegylet közgyűlése.

Mult vasárnap tartotta meg a megyeház nagytér-mében a T. J. N. rendes évi közgyűlést, a melyre meg-jelentek: Zorkóczy Tivadarné alelnök, Hoffmann Edéné pénztáros, öv. Rakassányi Gusztávné ellenőr, Bánfi János jegyző, Kolosy Béla titkár, — továbbá öv. Soest Ottóné, Dr. Lax Adolfné, Dr. Strausz Adolfné, Náthán Henrikné, Fischer Arminné, Dr. Haas Jakabné, Schönaich Vik-torné, Kirschmayer Gyözöné, Dávid Ferenczné, Rakassányi Józsefné, Chikán Miklósné, Gruber Vilma, Boross Béláné, Keviczky Issvánné, Dr. Boniczky Akosné, Michnik Gyul-lyáné tagok, — s mint vendégek: Kossuth Ella és Lux Valéria. — A jelentésekből fölemlítjük, hogy a mult egyleti év 2633 bevétellel s kiadással zárult, s hogy ez évben 1104 koronát fordított az egylet jótékony cé-llokra. Az egylet összes vagyona 19.473 kor. — A Be-niczky-Ruttayk Mária-féle alap 1901. évi kamatait a kir. tanfelügyelő ajánlatára Krausz Alajos felső-stbunyai és Reichmann Sándor szucsányi néptanítóknak adomá-nyozta a közgyűlés. — A volt elnök, Fekete Miklósné, meleg hangu levélben büszkészt el az egylettől, amelyet a közgyűlésen felolvastak. — öv. Rakassányi Gusztávné és Hoffmann Edéné, akik az egyletnek 1876. évi alakuló gyűlésen választottak meg jegyzővé, illetőleg ellenőrré, s e tisztukat a mai napig egyfolytában visel-tek, jegyzőkönyvben örökítették meg érdemeit a közgyű-lés, valamint Hoffmann Edéné érdemeit is, a ki mint

pénztáros 10 évig szolgált buzgón az egylet ügyeit. — Az öv. Soest Ottóné vezetése mellett végre ment tiszt-újításon élénk éljenzéssel választották meg előnlöké: Justh I. ezenné — Bathógyi Mária grótné, alelnökké pedig az addigi alelnök: Zorkóczy Tivadarné; ugyancsak egyhan lung választották meg jegyzőkké: Bánfi János — Hoff-mann Ede és Kossuth Ella; pénztárossá: Dr. Strausz Adolfné; ellenőrré: öv. Rakassányi Gusztávné; titkárrá pedig Kolosy Béla-t nevezte ki az elnök. Választmányi tagok lettek, helybeliek: Boldis Ignácné, Berecz Gyul-láné, Dávid Ferenczné, Erdői Györgyné, Fischer Arminné, Gal Sarolta, Grossmann Adolfné, Hoffmann Edéné, Kertész Jánosné, Keviczky Istvánné, Dr. Lax Adolfné, Rakassányi Józsefné (új), Dr. Boniczky Akosné (új), Chikán Miklósné (új) és Dr. Strausz Mózsezné (új); — vidékiek: Akantisz Rezsőné, Berger Jakabné, Boross Béláné, ifj. Justh Györgyné, Náthán Henrikné, öv. Révay Nándorné, öv. Soest Ottóné, Schulz Lajosé, Somogyi Gézáné, öv. Ujhelyi Gusztávné, Kohn Hugoné, Schönaich Viktorné, Michnik Gyuláné (új), Csepessányi Sándorné (új) és Kirelmayer Gyözöné (új). — Mint *partfogó* (200 kor.) tagok hivatalból tagjai a választ-mánynak: Beniczky Martonné, Greiner Manóné, Glücks-thal Jónásné, Haas Dávidné, Dr. Haas Jakabné, Justh Bertha — Gerotine grófné, Justh Kálmáné, Lehoczky Lajosné, Lehoczky Vilmosné, Linksz Jakabné, Nyáry Béla báróné, Révay Simon báróné, Pongrácz Antonia grófné, Révay Gyula báróné. Az új előnlöké a közgyű-lésből táviratban lüdvözölték és értesítették megválasztá-sáról.

A közgyűlést nyomban választmányi gyűlés követte, amelyen segélyezési és egyéb folyó ügyek nyertek el-intézés.

Nagyseposényi egyleti gyűlés.

Nagy-Csepessényi községben t. évi február hó 2-án két rendes- és egy alakuló közgyűlés volt. Délölt a „Nagyseposényi önkéntes tűzoltó egyesület” tartotta meg rendes évi közgyűlést, amelyen megválasztottat fő-párarnesnkök: Vladár János Sándor, alpararnesnkök: Vladár József, jegyzővé: ifj. Sasko Gyula és pénztár-nokk: Vladár Pál (új). Az egyesületnek már 458 kor. 29 fillér vagyona van. A tisztikar a május havára ter-vezett kirándulás alkalmával lükjárták hivatalba.

Délután a mult évben alakult „Tejszövetkezet” tar-totta meg rendes évi közgyűlést. Tárgyai voltak egy ipazgatósági- és egy fellgyelő-bizottsági tagság betöltése. Az igazgatóságba Keviczky Imre, közgazdasági előadó választották meg, a ki az igazgatóság elnöke is lett; a fellgyelő-bizottságba Vladár Ferenc került. A tejnek árát literenként január havára 11 fillérből állapították meg. Nagy áldás egy ily szövetkezet egy kis községben, hol semmi más mellékjövödelemre eddig nem tett szert a gazda s a nyert tejet otthon felhasználva garashoz nem jutott a kisbirtokos s most — bár a kezelési költsé-g nagy, mert a kezelés sokba kerül, — minden hol-nak néhány száz korona jövödelme van a község né-pének.

A tejszövetkezeti gyűlés után megtartottat a „Nagy-Csepessényi és vidéki gazdakör” alakuló ülése, melynek elnöke: Keviczky Imre s jegyzője ifj. Sasko Gyula volt. Az alakuló ülésen jelen volt Bertsek Ottó, gazd. vándortanár s 30 alapító tag. Elfogadták az alap-zsabály-tervezetet. A kor ezúttal nemcsak a tagokat a gazdasági dolgokban szakszertően vezetni, terményüket eladni s szülkségüket közösen beszerezni, hanem ezen nemzetiségi vidék gazdait a tót túlzók igazságtól távol tartani. A választmányba megválasztottak: Kontsek Józ-sef (Kélemenfalu), Kontsek Gábor (Markoviez), ifj. Kon-tek Károly, Bada József (Kis-Csepessény), Kontsek Dá-vid (Dyorecz), Keviczky Imre (Keviez), Vladár György, Vladár János Sándor és ifj. Keviczky Gábor (helybeliek). A kör elnöke egyhangyalan Vladár Károly és titkára ifj. Sasko Gyula lett. A kör helyeget a két társas ösze-jövélekre és népkönyvtárral tart fenn. Így lenne ezen a vidéken, sőt az egész Felvidéken több ilyen kör szer-vezni.

HIREINK.

— **Személyi hírek.** Ifj. Justh György, Turócmezeye főispán a székes fővárosból kétheti ottartózkodása után székhelyére visszaérkezett, s a tegnapi megyebalon, mint annak vendéke résztvett. — *Szilágyi József* Arvavár-mezgye főispánja 8 napi tartózkodásra Budapestre utazott. Utazása állítólag az Arvában legutóbb megtartott vármegyey közgyűléssel van kapcsolatban.

— **Megeyebál.** Tegnap folyt le a megyebál, a melyre ugyancsak nagy előkelőségeket tett a rendezés. Letett fölyásárol lapunk következő számban emlelkéztük meg.

— **Uj bíró.** Dr. Trombauer Árpád beszercebányai kir. törv. aljegyző, a ki városunkban is mint a kir. já-sabírosági aljegyzője működött, közelből letette a büntetés tudomány-egyetemen a bírói vizsgálatot s mint ér. eszlünk, jeles sikerrel, — a náhez neki ezton is gratulálunk.

— **Eljegyzés.** *Stayer* Ferencz a kassa-oderbergi vasut felügyelője és a ruttkai főmehelyi főnöke eljegyez-te *Sztankovics* Miklós államvasuti felügyelője és mikolcei üzletvezető helyettese kedves és nagy műveltségű leányát, *Daniczét*. Ezen eljegyzés szívből gratulálunk.

— **Közigazgatási bizottság.** Turócvarmege közg. bizottsága f. hó 12-én szerdán délelőtt tartja febr-uár havi rendes ülést.

— **Zednik** József kassa-oderbergi vasuti felügyelő Ruttkáról áthelyeztetvén, budapesti új alkalmazását a vasut igazgatóságánál már a mult héten elfoglalta, azon-

ban egészségügyi állapotára való tekintettel szabadságra fog menni a annak a tisztelendő rendezti tervezett bú-sulásokba idejét sem tudták megállapítani még tisztelői.

— **A Turóc-szent-mártoni Magyar Társas Kör** mult vasárnap tartotta meg évi közgyűlést, amelyen Keviczky István árszavéki elnök vezetése mellett az új választás megejertvén, *Beniczky Kálmán* alispán választ-mány utjól előnlöké s a többi tisztviselő és vá-lasztmánytagok is megmaradtak. Szeretjük volna ha ez al-kalomal a kör helyiségének ügyét is szóba hozták volna, a mely a Körnek legelőtöb kérdése.

— **Kritika.** A Leipzig-ban megjelenő „Wahres Leben” ez. havi folyóirat februári száma a következők-ben ismerteti a lapunk főmunkatársa által közlebe ki-adott „Niederländische Maleridyllen” ez. színművet: Történetadomás vonásokkal tartalmaz ez a színmű Dov Gerhard nemetalföldi képiro és három tanítványának, Mieris, Metz u és Schalken életéből. Az érdeklődés központját a genialis Schalken képezi, a ki mestere a világiatás effoktusoknak s új irányt kezdte meg a mű-vészetenek. Az első fölvoásban büvös szépségű képeket mutat két társának; de mikor ezek titokban abba a szobába behatolnak, a hol ezeket a képeket őrzi, csak bizonytalan vonásokkal, mázsolásokkal találak a vásznon. Ebből majdnem párbaj lesz Schalken és Metz kö-zött. Ez az új művészeti irány, a mely a Dov mester-től eltér, akadályul szolgál Schalken szerelmének, amely-et ez Dov mesternek bájos leánya, Duyveke (galm-boeska) fiatal érez. — A szenvedélyes Mieris a mester második fiatal nejét, Brigitát szerelmével lüdvizi s rá-beszéli, hogy őt a nemetalföldi nyárspolgári létből Olsországba ragyogó ére alá kösse. A gyenge asszony enged a szenvedélyes férfi esábitó szavának, és reszketve bár, ének idején már a kertbe is követte őt, hogy on-nan végkép elhagyja vele a férje házat, — a mikor legelődi szolgal meg a férje szobájának nyitott ablakában. Férje azt a menettet jásztsza éppen, amelyet ezelőtt egy évvel egybekeltek napján együtt táncoltak, s ez oly hatással van a fiatal asszonyra, hogy legott vissza-tér a becsület és kötelesség útjára. — Jantje, a Schal-ken gazdasszonyának cselédje is szerelmi bánatról panaszkodik. Nem kaphatja az ő Píeterét, mert nincs bár-kiya, amit tőle hozományképen várnak és az egybekelés feltételül szabnak. De a büvész Schalken segítségére van s arnyokat szed ki a Jantje által vásárolt tojások-ból, s azután képet is fest róla, amely őt a büvös tojás-oknál vizsgálgatva ábrázolja. — Ennek árából azután a bárka is megkerül. (Ez a kép, úgy színtén a hegedű-njászó Dov arczképe is a Dresdener Gallerie kincsei közé tartozik.) Végül Schalken is megkapja a maga Duyvekjét. — Ez rövid tartalma o bájos kis színmű-nek, a melynek dialogusa is szellemes stb.“

— **Eljegyzés.** Weichler Izso, a Beszterce-Naszódi főúpar reszenytársaság hivatalnokja, eljegyezte Löwy Zsigmond helybeli lakos kedves leányát, Malvint.

— **Vasuti összeköttetések.** Nemesek Turóc-vármege községét, de mindazokat, a kik Németor-szág, Trenesén, Nyitra vármegyékéből vagy Bécsből, Po-zsonyból az esti személyvonattal esti 9.40 perczkor ér-keznek Ruttkára, igen kényelmetlenül érinti, hogy utjokat Zólyom, Budapest felé nem folytatják. Ter-mészetes, hogy ezt a körülményt leginkább érezzük mi, a kik Ruttkához közel vagyunk, mert mégis csak igen hosszant az a község igényeit figyelembe nem vevő rendelkezés az, hogy a Ruttkára Zsolna felől érkező személyvonatot, a Ruttkáról este 8.45 perczkor Zólyom felé induló személyvonat be nem várja. Ugy tudjuk, hogy a magyar államvasutak igazgatósága a községek érdekeit is figyelembe veszi. Arra kérjük tehát a mi me-gyei intéző köröknek hogy a községek érdekeiből eszközöl-jék ki az államvasutak igazgatóságánál, hogy a Ruttkáról este 8.45 perczkor induló személyvonat várja be a szolnai személyvonatot. Induljon el a vonat Ruttkáról esti 10 óráig, még mindig nagy előny lesz az érzés vonalra, mert így az Arva, Liptó, mint az Oderberg, Pozsony, Zsolna felől érkezők is még aznap este folytathatják utjokat.

— **Botrány.** Egy helybeli végeztet joghallgató, a ki nemrég doktoráltútt tett a kolozsvári tudományegye-temen s azon fölött magyar nemesi családól származik, tegnapelőtt tót nyelven kért valamit a postán, s mikor az illető tisztviselő kijelentette, hogy nem ért tótul, nagy lármat esapott a fiatal tót, s végre is egy postaszolga-nak kellett mint tolmácsnak közbe lépnie, mert a ma-gyar doctör juris nem akart magyarul beszélni. A tanu-lás? Legtöböt ideje már, hogy ezzel a henezező nép-vel a magyar állam végkép leszámoljon vele erejét és hatalmát éreztesse. A postajogazgatóság pedig, reméljük, nem. (Lapunk zártkör értesülünk, hogy be lett perelve.)

— **Szini előadás Ruttkán.** A ruttkai műkedvelők igaz lelkesedéssel szölgálják a magyar kultúrát. Pedig egy jó részüknek a magyar nyelven való nyilvános szere-plés is gondot okoz. Annál nagyobb érdemük és dí-csereudó azok fáradozása, a kik azokat a műkedvelői előadásokat létrehozták. F. hó 1-én „A *betyár kendője*” ezimál népszínművet adták elő, még pedig oly készűtsé-gel, a melynek művelőinek ruttkán találunk. Az előadás lelke *Sodhy* Margit volt a rendező *Morán* János voltak, a kik mellett Schubert Szidi, Vögelhuth Gyula, Biedermann Mártha, Danes István, Passuth András, Bal-zsanka Olga szintén igen jól töltötték be szerepüket; dicséretre érdemelnék a többiek is, a kik kisebb szerepekre vállalkoztak. — Nagyan emelte volna azonban az előadásnak sikerét, hogyha az ének szá-mok zenei kíséretéről valamelyes történet volna gondosko-

dás Merán János szép bariton hangjai bizonyára jobban lehetett volna élvezni, ha azt zene kísérettel halljuk. Az előadás folyamán a szereplőket több ízben igen zajosan megtapsolták. A közönség láthatólag meg is elégedve és tekintve a szép sikert bizonyosra vesszük, hogy a rendezők folytatják a műkedvelői előadások sorozatát. Az előadást, mely minden tekintetben igen jól sikerült, valóban kedélyes tánc követte. Már reggeli 5 óra volt de a közönség *Olaszky Gyula* állomási főnök, főrendező élén még mindig talpon volt.

— **Színkerületünkre**, mint értesülünk, *Halasy Béla* szentesi színgazgató is fog pályázni. Nekünk ugyan mindegy, hogy ki lesz az igazgató, — a fő az, hogy jó társulata és létezendje legyen s ne látogasson el hozzánk megfogyott társulatának utolsó maradvékaival — „átutaztatban.“ Pénztükrét tisztességes játékok kértünk.

— **Tűzoltó mulatság Ruttkán.** Ugy látjuk, hogy a ruttkaiak nemesak a turóc-szent-mártoniakra nemesnek tekintettel a mulatságok idejének kitűzésénél, de még egymás között sem egyeznek meg. Így február hó 1-én a vasuti mulatsággal egyidejűleg a tűzoltók is mulattak, még pedig mint bennünk mint értesítenek igen jól, úgy hogy még reggel felé is telve volt a Wachsberger féle táncterem.

— **Veszett kutya** garázdálkodott megint Tótrónán, sok kutyát összemarva, majd pedig az istállóba is betulva, lovakat is kezdett bántani, egy hat éves fiút ajkán veszélyesen megmárt és csak nagy későn sikerült a veszti cset lelélni. A veszti ebnek azonban Tótróna vidékén is több ember esett áldozatul, így: Jászenóván egy fiút a Lezén veszélyesen, egy leányt a lábán, Rudnón pedig egy fiút és leányt megmárt. A szerencsétleneket a budapesti Pasteurintézetbe küldik.

— **Befagyott ló.** Kurinszky Pál tótrónai gazda szalmát szállított Hadvigára, a homót késő éjjel haza felé tartott. A korom sötét éjben lovai egy mély árokba kanyarodva, az íres szekeret feloldították. A gazdánál még egy bicsek sem volt, hogy lovait megmentse s így a gyöngébbik lova az árok vízében reggelig befagyott, a másikat, valamint magát a gazdát is arra vezetődt hadvigai ember a biztos haláltól megmentette.

— **Furosa levél.** Furosa ezimet adott valaki a levelezők, ekképen: Azon állami Tekintetes Anyakönyvezető Urnak, a ki a szt. Rókus kórház halotti eseteiket felveszi. Budapest. — Egy másik levelező pedig így ezimete levélét: „Tento list primáleži komu beži, od koho od toho čeho od toho Budis.“ Aligha nem farsangi tréfát tűzött ez utóbbi a postával.

Felolós szerkesztő: **Berecz Gyula.**
Főmunkatárs: **Bánfi János.**

A cs. k. szab. Kassa-Oderbergi vasut teli menetrendje

Kassa—Ruttká:		Ruttká—Kassa:	
Szv. i. d. u. 4'00, erk. ejjel 11'20	i. d. u. 4'30, erk. ejjel 11'50	Szv. i. d. u. 1'10, erk. este 8'08	i. este 10'50, erk. reg. 7'30
Gyv. i. reg. 8'00, erk. d. u. 2'10	i. d. u. 2'33, erk. este 8'35	Szv. i. reg. 5'05, e. de ben 12'02	i. d. e. 9'15, erk. d. u. 3'33
Szv. i. este 8'50, erk. reg. 5'20	i. reg. 4'45, erk. d. e. 11'50	Ruttká—Zsolna:	
		Zsolna—Ruttká:	
Szv. i. reg. 8'05, erk. r. g. 8'35	i. reg. 6'05, erk. reg. 6'40	Szv. i. d. u. 12'26, erk. d. u. 12'54	i. d. u. 3'40, erk. d. u. 4'06
Gyv. i. d. u. 2'22, erk. d. u. 2'45	i. d. u. 1'58, erk. d. u. 2'21	Szv. i. este 8'34, erk. este 9'02	i. este 9'03, erk. este 9'40
Szv. i. ejjel 11'34, e. ejjel 12'00	i. reg. 4'00, erk. reg. 4'30	Kralován—Árvaváralja:	
		Árvaváralja—Kralován:	
Szv. i. d. e. 11'40, erk. d. u. 1'10	i. d. e. 9'15, erk. d. e. 10'50	Szv. i. este 5'15, erk. este 6'52	i. este 5'27, erk. este 7'10
Szv. i. d. e. 9'56, erk. d. e. 11'32	i. d. u. 3'00, erk. d. u. 4'35	Zsolna—Rajeczfürdő:	
		Rajeczfürdő—Zsolna:	
Szv. i. d. e. 9'00, erk. d. e. 9'57	i. reg. 7'03, erk. reg. 7'55	Szv. i. d. u. 3'48, erk. d. u. 4'37	i. d. e. 11'48, erk. reg. 12'40
Szv. i. este 9'30, erk. este 10'18	i. este 7'24, erk. reg. 8'15	Május 26-tól, szept. 15-ig minden vasár- és ünnepnapon kől.	
Szv. i. d. u. 1'18, erk. d. u. 2'05	i. d. u. 2'26, erk. d. u. 3'11	Szv. — — — — — i. eij. 10'58, erk. eij. 14'00	

A „LA FLEUR”
szivarkapapir
. szivarkahüvely

kiváló gyártmány. Ezen szivarkapapir a legfinomabb anyagból készült; gyártásánál mindamra vegyi szerek, a melyek az egészségre, főképen a légzési szervekre káros hatással lehetnek, mellőzöttek.

A Jacobi Monopol „La Fleur”
szivarkapapir a torkot ki nem szárita s kiválóan azoknak ajánlató a legmelegebben, a kik sokat dohányoznak. — Kapható:

Wix Miksánál T.-Szt.-Mártonban.

LE DELICE

szivarkapapir és az abból előállított hasonnevű szivarkahüvely

az eddig forgalomban levő gyártmányok legkiválóbbja. Egy kísérlet erről mindenkit meggyőz. Kapható: Moszkói Ferenczné üzletében Turóc-Szt.-Mártonban

SEIFERT JÓZSEF
csász. és kir. udvari fegyverszállító
POZSONY, Halászkapu-utca 4.
Interurbahn telefon 225. sz.

Ajánlja dús rakrattár
Henri Pieper eredeti „DIANA” fegyverekből, ugyszinte
RATIONEL (kakasnéküli) fegyverekből
J. P. Sauer und Sohn czég KRUPP FRIGYES-féle különleges aczélesövű fegyverekből, eredeti gyári arakon.

Ezen fegyverek a jelenkor legmegbízhatóbb és legjobban lövő vadászfegyverei s kimerítő leírással, valamint számos előkelő vadászkedvelők és hívatásos vadász-referenzáival, ugyszintén **árjegyzekkel** készséggel szolgálnak.

Kész vadásztöltények, pontosak és megbízhatók, a legújabb rendszer szerint, osztr.-magy. igen finom vadász- és céllövő porral, uszszintén osztr.-magy. füstnéküli vadászporral töltve, szállított bármikor pontosan és frissen töltve, minden kaliberről a legelőször áron továbbá **cs. és kir. állami áruda által** osztrák-magy. füstnéküli I. számú vadászati és társas-lőporral töltött töltények eredeti áron kaphatók.

Vadászati, utazási és sportkülönlegességek.
Fenti czég kitüntetetteti:

a m. kir. földmívelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium által 3853. sz. a Budapest, 1893. december 1. a m. kir. honvédelmi miniszterium által 5219. sz. a Budapest, 1882. okt. 15. a cs. és kir. hadgyminiszterium által 3686. Abth. 7. sz. a Bécs, 1881. decz. 17. a cs. és kir. honvédelmi miniszterium által 3064. Decz. IV. sz. a Bécs, 1882. március 16. a m. kir. kereskedelmi miniszteriumtól, Budapest, 1897. április 2-án.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszor, a mely már több mint 33 év óta megbízható bebizonyosított alkalmaztatik károsítást, szűrés és megújítás.

Intés. Súlyosabb zataratok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és oszaki eredeti ürveket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czégjeggyel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható.

Fontos! Török József gyógyszerésznél Budapestben.

Richter F. Ad. és társa, oszter. és kir. udvari szállító Rudolstadt.

Köhögést
a finom zamatu és elismert hatásu
Kaiser-féle mell-czukorkák
csillapítanak.
közjegyzőileg meg-
erősített elismarvény

● **2740** ●
köhögés, rekedtség, húrút és elnyákosodás elleni küzdő hatást bizonyítja. Kaiser-féle köhögés kinnál más gyártmány visszatartandó.

Kapható **20 és 10** filléres csomagokban
GRABERMIKSA és FIA fűszerüzletében
Turóc-Szent Mártonban.

Eckert „Edelraute“-ja.

Kellemes ízű és gyomororósító alpesi fűkkel készült diatetikus természetes likör. Vadászati és utazások alkalmával vízzel vegyítve kitűnően üdítő. Legjobban ajánlató házi-szer.

Gs. kir. orsz. szab. likör-gyár
ECKERT ALBERT, GRÁZ

Eckert „Edelraute“-jét ajánlják:
BALKO és STARKE THONIKA N.
TURÓC-SZENT-MÁRTONBAN.

Eliot György, MIDDLEMARCH. Regény.
Angol eredetiből fordította: Csukásy József.
Kiadta a „Kisfaludy Társaság”.
4 kötet ára 8 frt helyett 3 frt 40 kr.
A 4 kötet terjedelme 1400 oldal.

Eliot Györgynek nagyszabású, tömör s egyszerűsággal finoman árnyalt stílyje, hatalmas egyéniségének eredeti kifejezési módja van.

TWAIN MARK és WARNER K. D.
● AZ ARANYOZOTT KOR. ●
Amerikai regény. Fordította: Mudrony Pál.
3 kötet ára 3 frt helyett 1 frt 40 kr.
725 oldal terjedeleme.

Twain Márk és Warner K. Dudley nem szorulnak ajánlólevelekre; egy sort olvasni, mely az ő tollukat hagyta el és meg van az ítélet.

TÓVÖLGYI TITUSZ
A kit nem akarnak befogadni.
Regény.
Két kötet 2 frt helyett 95 kr.
530 oldal terjedeleme.

MARKEVITCH B.
Orosz regény.
A SZÖGHAJU.
Fordította: SZIGETHY SZALAY E.
Ára 1 frt 20 kr. helyett 60 kr.
350 oldal terjedeleme.

Nines e regénynek lapja, melyen az olvasó ne találva vonzó és érdekes cselekményt.

Bartha Miklós: HANGULATOK
150 oldalra terjedő igen szép kötet pergamentzerű borítékban
3 frt helyett 65 kr.

Diszes négyoszintű kötetben 3 frt helyett 1 frt 10 kr.

A szerény czím engedi következtetni, hogy mit tartalmaz ez a kötet. Bartha Miklós, a nagyszerű publicista letesz az ő éleki modoráról és olyan ideálisan kedves alakokat varázsol előnk, hogy föl sem merjük ismerni benne azt az embert, kinek a tolla olyan éles, hogy veszedelme annak, ki felel ilt.

Csokonai Vitéz Mihály OSSZES MUVEI
Összeállította és bevezetéssel ellátta: Dr. Horváth Cyrill, egy. tanár
944 oldal tartalmu 2 vastag diszkötésben 2 frt.

BRADDON M. E.
Angol regény.
LADY CECIL.
Fordította: Zichy Cam.
Két kötetben 716 oldal 3 frt helyett 1 frt 70 kr.

Az itt felsorolt művek, a megjelölt árakban utánvétt mellett vagy az összeg beküldése ellenében lapunk kiadóhivatala ujanj rendelhetők meg.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy **Körmöczbányán**, egy a mai kor igényeinek megfelelően berendezett
kocsigyártó- és fényező-műhelyt
nyitottam. — Midőn ezt köztudomásra adom, bátor vagyok magam minden e szakba vágó munkák u. m. **kocsifényezés, kárpitozás, diván-garnitúrák** stb. stb. gyors, pontos és kifogástalan elkészítésére ajánlani.

Minden, a legcsekélyebb rendelés is, a legnagyobb gonddal és szakszerű kivitelben készíttetik.

Magamat a n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva vagyok

kiváló tisztelettel
Rónai Ignác,
kocsigyártó,
Körmöczbányán.

Tanoncz feivétetik
a t.-sz-t-mártoni magyar nyomdában.